

Päihdetilannekyselyn Orimattila tulokset 2025

Hyvinvoinnin ja osallisuuden jaosto 22.01.2026

Valmistelu ja lisätiedot Hyvinvointikoordinaattori Soile Törrönen,
soile.torronen[at]orimattila.fi

Päijät-Hämeessä toteutettiin alueellinen päihdetilannekysely ajalla 25.8.–14.9.2025. Kyselyllä kartoitettiin kunnan asukkaiden alkoholiin, tupakka- ja nikotiinituotteisiin, huumausaineisiin sekä rahapeleihin liittyviä havaintoja, kokemuksia ja näkemyksiä. Lisäksi selvitettiin asukkaiden näkemyksiä päihdehaittojen ehkäisystä ja keinoista vähentää päihteisiin liittyviä haittoja. Kysely toteutetaan kahden vuoden välein, ja sen tavoitteena on muodostaa ajantasainen ja kattava kuva siitä, miten päihteet ja ehkäisevä päihdetyö näkyvät kuntalaisten arjessa Päijät-Hämeessä.

Kysely oli suunnattu kaikille Päijät-Hämeen kuntalaisille alakoulun 4. luokasta lähtien. Alle 18-vuotiaat vastaajat ohjattiin automaattisesti lapsille ja nuorille suunnattuun omaan kyselyyn. Vastaaminen tapahtui nimettömästi, eikä yksittäisiä vastaajia voitu aineistosta tunnistaa.

Kyselyyn vastattiin pääasiassa sähköisesti. Orimattilassa oli mahdollisuus vastata kyselyyn myös paperilomakkeella kirjastossa, Areenalla, Olotilassa, terveyskeskuksessa sekä kaupungintalon aulassa. Näissä tiloissa kyselystä tiedotettiin myös paperimainoksien. Sähköisesti kyselystä tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla, intranetissä, Wilmassa ja Facebookissa.

Kysely toteutettiin Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ehkäisevän työn tekijöiden ja kuntien ehkäisevän työn koordinaattorien yhteistyönä. Tiedonkeruusta vastasi asuinkunta ja vastausten käsittelystä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ehkäisevä työ.

Lasten ja nuorten kyselyyn vastaajia oli Orimattilassa 908 ja aikuisten kyselyyn 194. Vastaukset jakaantuivat kunnittain epätasaisesti mikä vinouttaa tuloksia. Orimattilan vastaajia oli eniten Lahden jälkeen ja näiden kahden kunnan vastaukset muodostivat lähes 60 % prosenttia molempien vastaajaryhmien osalta. Kokonaisvastaajamäärä oli aikuisten osalta Päijät-Hämeessä lasten ja nuorten osalta 5577 ja aikuisten osalta 2082 vastajaa.

Lapset ja nuoret kertoivat nähneensä alaikäisten päihteiden käytön osalta eniten vapettamista ja nikotiinipussien käyttöä ja useimmiten ulkona, puistoissa tai kaduilla. Alaikäisten kokemukset sähkösavukkeiden ja nikotiinipussien myynnistä alaikäisille mukailivat Päijät-Hämeen tuloksia. Lasten ja nuorten huolet läheisen päihteiden käytöstä kohdistuivat eniten tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön. Avovastauksissa korostui se, että lapset ja nuoret kokivat

keskustelut vanhempien ja huoltajien tärkeiksi siinä, etteivät lapset ja nuoret aloittaisi päihteiden käyttöä.

Aikuisten havainnoissa näkyi päihteiden välittäminen alaikäisille, nuoren iän tarkastamatta jättäminen kaupassa ostojen yhteydessä sekä alaikäisten päihdehavaintojen yleisyys useammin kuin muualla Päijät-Hämeessä. Vastaajat kertoivat, että Orimattilassa sai tukea ja apua eri päihteiden käytön lopettamiseen pääosin muuta muuta Päijät-Hämettä paremmin.

Kyselyn tuloksia voidaan hyödyntää Orimattilassa ehkäisevän päihdetyön kohdentamisessa sekä alueellisessa kehittämistyössä.

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		x		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä		x		Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen		x		Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		x		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kalle Larsson

Päätösehdotus

Jaosto merkitsee päihdetilannekyselyn tulokset tiedoksi.

Päätös

Toimivalta

Jakelu